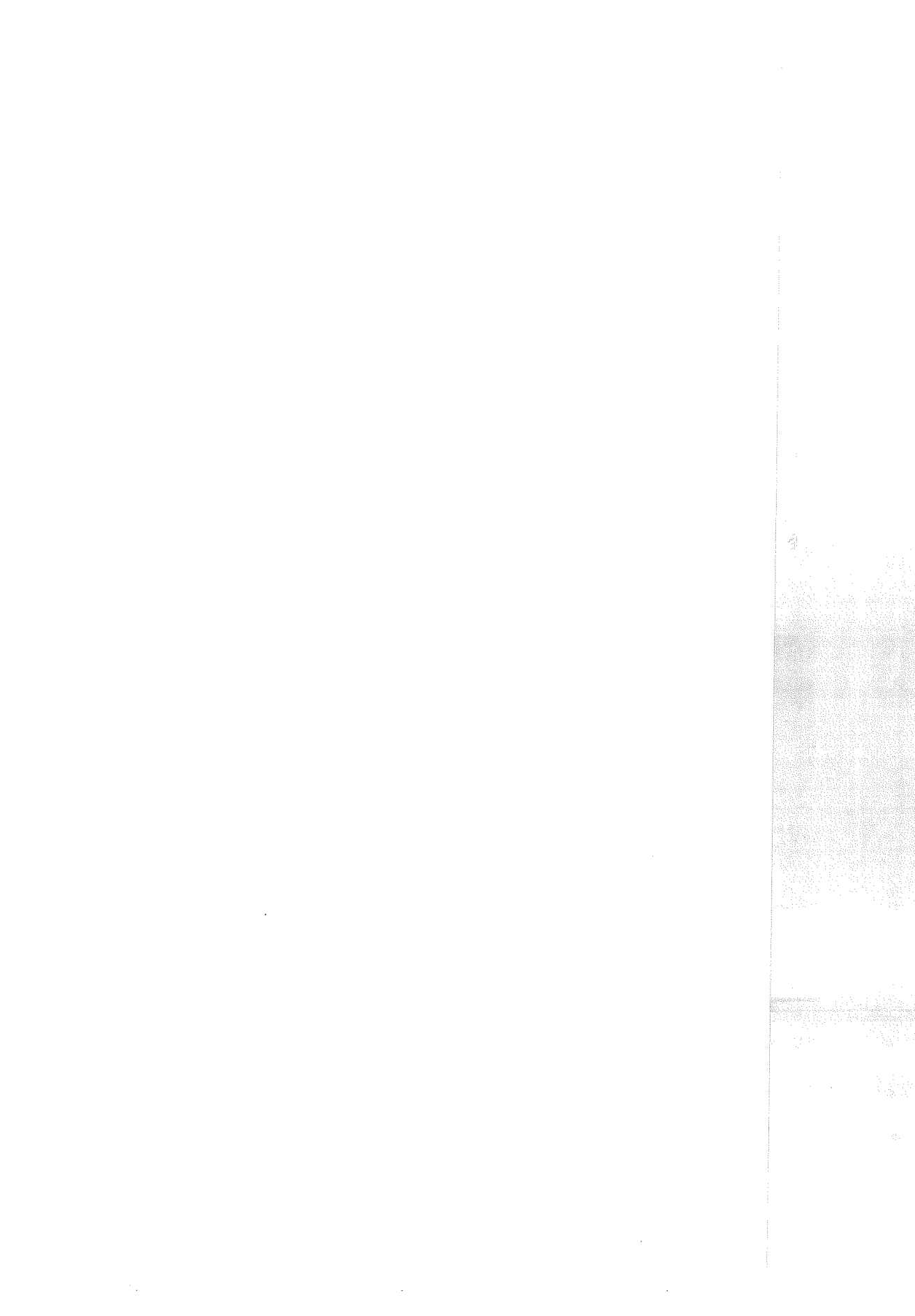

IX.

Az Alkotmánybíróság elnökének végzései

1071/B/1991. AB végzés

Az Alkotmánybíróság elnöke jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést.

A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény 21. § (3) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítom.

INDOKOLÁS

Indítványozó jogi álláspontja szerint a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. tv. 21. § (3) bekezdése, amely a vezető megbízású köztisztviselők számára – a tudományos, oktatói, művészeti, lektori, szerkesztői, valamint jogi oltalom alá eső szellemi tevékenység kivételével – megtiltja munkavégzéssel járó egyéb jogviszony létesítését, alkotmányellenes. Sérti az Alkotmány 70/A. § (3) bekezdését. Az, hogy az összeférhetlenség szabályai már 1991. július 1-jén hatályba léptek, ugyanakkor az illetményrendszer szerinti béreket csak 1995. január 1-jéig kell elérni hátrányos helyzetbe hozza a vezető tisztségviselőket, akik az összeférhetlenségi szabály miatt nem tudják másodállás, mellékfoglalkozás vállalásával kiegészíteni jövedelmüket. Abban az átmeneti időszakban, amikor az anyagi biztonságot az állam a költségvetés nehéz helyzete miatt nem tudja biztosítani a vezető megbízatású tisztségviselőnek, a kifogásolt rendelkezés esélyegyenlőtlenséget teremt.

Megállapítottam, hogy nincs tartalmi összefüggés a kifogásolt jogszabályi rendelkezés és az Alkotmány 70/A. § (3) bekezdése között.

Az Alkotmány 70/A. § (3) bekezdése – amely kimondja, hogy a Magyar Köztársaság a jogegyenlőség megvalósulását az esélyegyenlőtlenségek kiküszöbölését célzó intézkedésekkel is segíti – az emberi, állampolgári jogegyenlőség érvényesülésének elősegítését szolgáló alkotmányos szabály, s nem a kedvezőtlenebb, hátrányosabb anyagi helyzetűek esélyegyenlőtlenségének kiküszöbölését elősegítő intézkedések kívánalmát fogalmazza meg.

A köztisztviselők jogállásáról szóló törvény 21. § (3) bekezdésében a vezető megbízású köztisztviselővel szemben megállapított összeférhetlenségi okok a pártatlan, befolyástól mentes közigazgatási tevékenységet, ügyintézészt hivatottak biztosítani. Az a tény, hogy az érintett köztisztviselő e rendelkezés következtében – anyagi helyzetét tekintve – a korábbinál hátrányosabb helyzetbe kerülhet, nem alapozza meg a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. tv. 21. § (3)

bekezdés alkotmányellenességének megállapítását. A vitatott rendelkezés nem ellentétes az Alkotmány 70/A. § (3) bekezdésében foglaltakkal.

Mindezekre tekintettel az indítványt az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 23. § (1) bekezdése alapján – mint nyilvánvalóan alaptalant – elutasítom.

Budapest, 1992. december 9.

Dr. Sólyom László s. k.
az Alkotmánybíróság elnöke

2034/B/1991. AB végzés

A Magyar Köztársaság Alkotmánybíróságának elnöke P. I. budapesti lakos jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítványa ügyében meghozta a következő

végzést.

Az indítványt elutasítom.

Az indítványozó a Magyar Köztársaság 1991. évi állami költségvetéséről és az államháztartás vitelének 1991. évi szabályairól szóló 1990. évi CIV. tv. 24. §. (1) bekezdés a), b), c), d) és g), pontjai, 26–29. §, 31. §, 33. § és 34. §-a alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte.

Az indítványozó álláspontja szerint az 1991. évi költségvetési törvénynek az államadósság kezelésére vonatkozó egyes rendelkezései azzal, hogy az állami gazdálkodó szervek hiteleit az állampolgárok terhére finanszírozzák, sértik a köz- és magántulajdon egyenjogúságát, és ezáltal ellentétben állnak az Alkotmány 9. § (1) bekezdésében foglaltakkal.

Az, hogy a jogalkotó a gazdaság működőképességét milyen módon kívánja megőrizni, és ennek érdekében milyen szempontok alapján osztja meg a terheket, egyértelműen gazdaságpolitikai kérdés. Ebből következően, nyilvánvalóan nem lehet az alkotmányossági vizsgálat során mérlegelés tárgya az, hogy ez a gazdaságpolitika mennyivel részesíti több előnyben a köz-, illetve a magántulajdont.

Erre való tekintettel az indítványt az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 23. § (1) bekezdése alapján – mint nyilvánvalóan alaptalant – elutasítom.

Budapest, 1992. február 27.

Dr. Sólyom László s. k.
az Alkotmánybíróság elnöke

2117/B/1991. AB végzés

A Magyar Köztársaság Alkotmánybíróságának elnöke dr. H. L.(1063 Budapest Podmaniczky u. 75.sz. alatti lakos) jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítványa ügyében meghozta a következő

végzést.

Az indítványt elutasítom.

Az indítványozó a gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású anyagok nyilvántartásáról és forgalomba hozataláról szóló 10/1987. (VIII. 19.) EüM. rendelet 10. § (4) bekezdésének megsemmisítését kezdeményezte, amely azt mondja ki, hogy: „Az előállító laboratóriumi vagy állatkísérletes vizsgálatok elvégzését – az engedélyezési eljárás meggyorsítása céljából – az OGYI-tól (Országos Gyógyszerészeti Intézet) közvetlenül is kérheti.”

Az indítványozó álláspontja szerint e jogszabályi rendelkezés korrupcióra ad lehetőséget, és ezáltal vagyoni megkülönböztetést tesz az állampolgárok között, sértve ezzel az Alkotmány 70/A. §-át.

Az a tény, hogy az előállító az előállítói engedélyhez szükséges vizsgálatok elvégzése céljából közvetlenül fordulhat az engedélyező hatósághoz, nem jelenti azt, hogy a kifogásolt jogszabály ezzel a kérelmezők között bármilyen, az Alkotmány 70/A. §-ában tiltott megkülönböztetést tesz. Nyilvánvaló ugyanis, hogy valamennyi előállító részére feltétel nélkül nyitva áll, hogy éljen ezzel a lehetőséggel.

Annak kérdése pedig, hogy az előállító által kérelmezett vizsgálat elvégzését az OGYI milyen összeg megfizetéséhez köti, illetve, hogy az eljárása folyamán történnek-e visszaélések, nem tárgya az alkotmányossági vizsgálatnak.

A fentiekre tekintettel az indítványt az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. tv. 23. § (1) bekezdése alapján – mint nyilvánvalóan alaptalant – elutasítom.

Budapest, 1992. február 27.

Dr. Sólyom László s. k.
az Alkotmánybíróság elnöke

2236/B/1991. AB végzés

Az Alkotmánybíróság elnöke jogszabály alkotmányellenessége utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést.

Az indítványt elutasítom.

Indítványozó kezdeményezte a közszolgálati tájékoztatási eszközök (Magyar Rádió, Magyar Televízió, Magyar Távirati Iroda) vezetőinek kinevezési rendjéről szóló 1990. évi LVII. törvény alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését. Felfogása szerint a törvény a miniszterelnök számára biztosított javaslat-tételi és ellenjegyzési jogosultsággal lehetőséget teremt a hatalom kizárólagos birtoklására, pályázati rendszer hiányában pedig esélyegyenlőtlenséget teremt egy fontos közhivatal elnyerése tekintetében. Mindezek miatt indítványozó szerint a törvény ellentétes az Alkotmány 2. § (3) bekezdésének, 8. § (1) és (2) bekezdésének, 70. § (4) bekezdésének, valamint 70/A. § (3) bekezdésének rendelkezéseivel.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a közügyek vitelében való állampolgári részvétel, valamint a rátermettségnek, képzettségnek és szakmai tudásnak megfelelő közhivatalviselés joga nem kapcsolható össze a vezető tisztségek pályázati úton történő betöltésének követelményével. Ez utóbbi egyetlen alkotmányos rendelkezésből sem vezethető le, annak hiánya nem jelenti a jogegyenlőség sérelmét.

A közszolgálati tájékoztatási eszközök vezetői kinevezésének a kifogásolt törvényben szabályozott rendszere – a miniszterelnök javaslat-tételi és ellenjegyzési, az illetékes országgyűlési bizottság meghallgatási, illetve a köztársasági elnök kinevezési és felmentési joga – nem hozható összefüggésbe az Alkotmány 2. § (3) bekezdésében foglalt kizárólagos hatalomgyakorlással.

A kifogásolt törvény tehát nem ellentétes az Alkotmánynak az indítványozó által megjelölt egyik rendelkezésével sem, ezért az indítványt az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 23. § (1) bekezdése alapján – mint nyilvánvalóan alaptalant – elutasítom.

Budapest, 1992. március 30.

Dr. Sólyom László s. k.
az Alkotmánybíróság elnöke

156/B/1992. AB végzés

A Magyar Köztársaság Alkotmánybíróságának elnöke jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány ügyében meghozta a következő

végzést.

Az indítványt elutasítom.

Az indítványozó a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvénynek az idegenforgalmi adóra vonatkozó rendelkezése alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte.

Az indítványozó álláspontja szerint az indítvány tárgyát képező jogszabály korlátozza az állampolgárok szabad mozgását, sértve ezzel az Alkotmány 55. § (1) és 58. § (1) bekezdéseit.

Az Alkotmánynak az indítványozó által megjelölt szakaszai és az indítványozó által kifogásolt jogszabály között semmilyen összefüggés nincs. Az önkormányzatok által gyakorolható helyi adóztatási jog ugyanis nem hozható összefüggésbe sem az állampolgárt megillető személyi szabadsághoz fűződő joggal, sem a szabad mozgás és a tartózkodási hely szabad megválasztásának alkotmányos jogával.

A továbbiakban az Alkotmánynak az indítványozó által hivatkozott 70/I. §-a – mely szerint: „A Magyar Köztársaság minden állampolgár köteles jövedelmi és vagyoni viszonyainak megfelelően a közterhekhez hozzájárulni.” – szintén nem áll ellentétben a kifogásolt rendelkezéssel.

A helyi önkormányzatok részéről az idegenforgalmi adó kivetése egyrészt a jellemzően idegenforgalmi cézzal tartózkodó magánszemélyeket érinti, másrészt azon tulajdonosokat, akik az önkormányzat illetékességi területén üdülésre pihenésre használt épülettel rendelkeznek. Az önkormányzatok az általuk kivethető idegenforgalmi adót kizárólag infrastrukturális fejlesztésre, ill. környezetvédelmi feladatok ellátására fordíthatják, és mivel a kifogásolt jogszabályban meghatározott adóalanyok köre is élvezzi az idegenforgalmi feltételeket javító beruházásokat, ezért nyilvánvaló, hogy az ezzel kapcsolatos terhek egy részét is viselniük kell.

A fentiekre tekintettel az indítványt az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 23. § (1) bekezdése alapján – mint nyilvánvalóan alaptalant – elutasítom.

Budapest, 1992. március 31.

Dr. Sólyom László s. k.
az Alkotmánybíróság elnöke

181/D/1992. AB végzés

Az Alkotmánybíróság elnöke alkotmányjogi panasz elbírálására irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést.

Az Alkotmánybíróság elnöke a vállalkozói adóról szóló 1987. évi 16. tvr. 1. § (2) bekezdése, az ennek végrehajtása tárgyában kiadott 49/1987. (X. 15.) PM rendelet, az ezt módosító 35/1988. (VIII. 1.) PM rendelet, a magánszemélyek jövedelemadójáról szóló 1987. évi VI. törvény 2. § (1) bekezdése, valamint az ennek végrehajtásáról szóló 82/1988. (XII. 12.) MT rendelet alkotmányellenességének megállapítására vonatkozó indítványt elutasítja.

INDOKOLÁS

Az indítványozó azért kérte a már hatályon kívül helyezett, de az adózás rendjéről szóló 1990. évi XCI. törvény 95. §-a értelmében az elévülési időn belül még alkalmazandó jogszabályi rendelkezések alkotmányellenességének megállapítását és alkalmazásuk megtiltását, mert felfogása szerint azok ellentétben az állami pénzügyekről szóló 1979. évi II. törvény 6. § (4) bekezdésével, illetve a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (Jat.) több rendelkezésével alacsony szinten szabályoznak adókötelezettségre vonatkozó szabályokat.

Az Alkotmánybíróság elnöke megállapítja, hogy már hatályon kívül helyezett jogszabályi rendelkezések esetében a szabályozási szinttel összefüggő törvénysértések önmagukban nem alapozzák meg alkotmányellenesség és alkalmazási tilalom megállapítását, hiszen az így keletkező joghézag nem lenne kiküszöbölhető a visszaható hatályú törvényalkotás tilalmának megsértése nélkül.

A 4/1992. (I. 28.) AB határozatban az Alkotmánybíróság azért állapította meg a 35/1988. (VIII. 1.) PM rendelet 12. §-ának alkotmányellenességét és tiltotta meg e rendelkezés további alkalmazását, mert az visszamenőleges hatályú rendelkezéssel sértette az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében foglalt jogállamiság részét képező jogbiztonság elvét, és ezzel tartalmi alkotmányellenességet valósított meg. Az Alkotmánybíróságnak ez a határozata azt is jelenti, hogy az adóhatóság a bíróság által elrendelt új eljárás során jelen ügyben sem alkalmazhatja a 35/1988. (VIII. 1.) PM rendelet 12. §-át.

Tekintettel arra, hogy az indítványozó által kifogásolt jogszabályi rendelkezések tekintetében az Alkotmánybíróság elnöke tartalmi alkotmányértést nem állapított

---

meg, az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 23. § (1) bekezdése alapján az indítványt mint nyilvánvalóan alaptalant elutasította.

Budapest, 1992. május 29.

Dr. Sólyom László s. k.
az Alkotmánybíróság elnöke